

3 Vik – Ramsbäck

ODLINGSLANDSKAP, GÅRDAR OCH BYAR

Mellan Harpsunds herrgårdslandskap och Mellösa kyrkby breder det ut sig ett böljande jordbrukslandskap som domineras av två dalgångar. I väster ligger Ramsbäck och i öster på en höjd vid Mellösasjön ligger Viks by som delvis bevarat sin karaktär av radby. Som en följd av laga skiftet 1859 flyttade några av gårdarna i Vik ut till lägen i den öppna åkermarken, nära vägkorsningen. I öster möter några utflyttade gårdar från Mellösa kyrkby. Jordbruksmarken är småbruten med flyttblock och bergklackar. I området finns kvar äldre odlingsrester som röjningsrösen, diken och rester av stenmurar. Jordbruksbebyggelsen visar på en äldre bebyggelsestruktur.

Vid Mellösa kyrkby finns några små gravfält från järnålder som visar att området var bebott vid denna tid. Flera gårdar kan spegla en medeltida eller yngre

kolonisation, till exempel Tallsäter där ortnamnet säter betyder utmarksäng eller skogsäng.

Nära Vik möts två äldre landsvägar, den ena binder samman Mellösa med Floda socken i öster och den andra går i nord-sydlig riktning. Båda är ålderdomliga och har fortfarande kvar den sträckning de hade på 1600-talet och slingrar sig fram i terrängen.

Gårdsbebyggelsen är från sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Merparten av byggnaderna är rödfärgade, panelade och flera av boningshusen har frontespis och verandor. Några av gårdarna i Vik har boningshus målade i ljusa oljefärger. Husen i Ramsbäck är från sekelskiftet och uppförda i timmer. Invid vägskalet har det tillkommit några villor under 1800-talet.



Ramsbäck's gård ligger i gränsen mellan åker och skogsmarken.



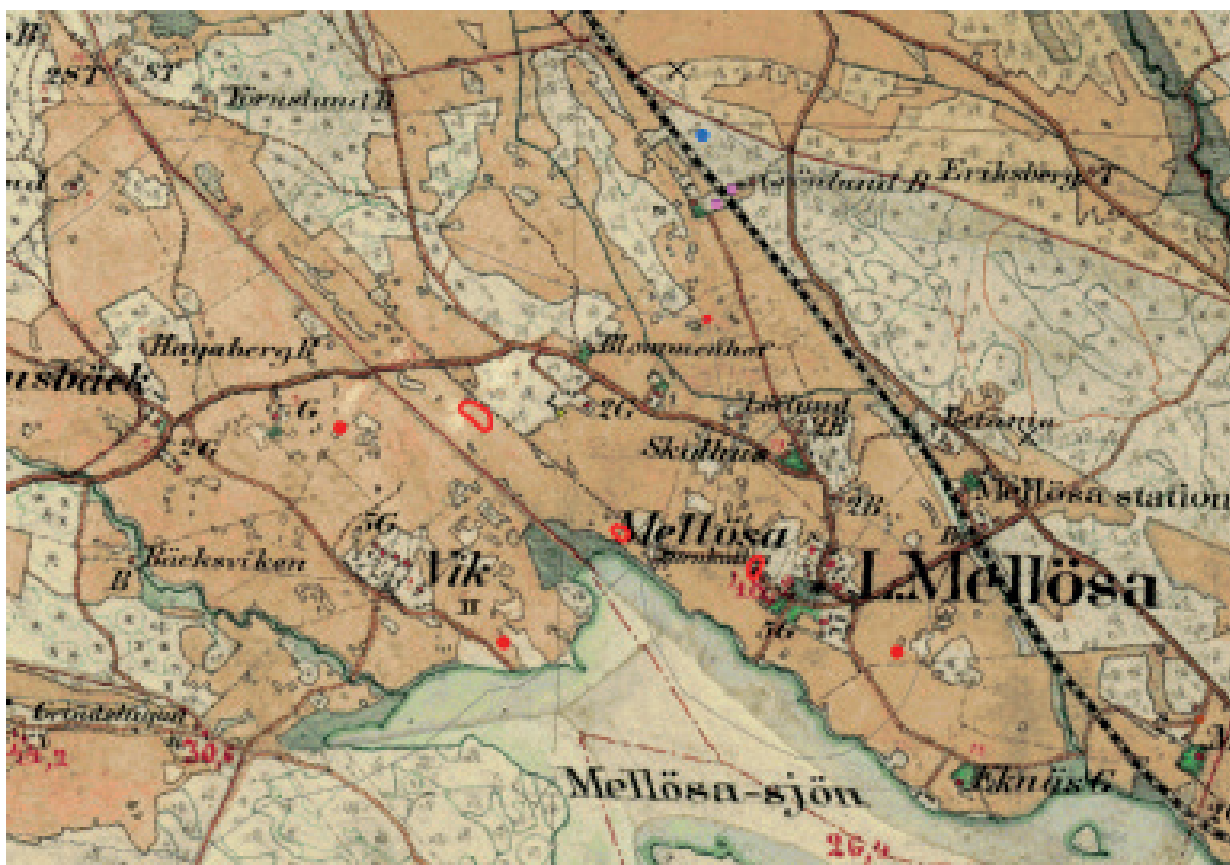
Vid Vik bildar ladugården ett landmärke.

VIKTIGA VÄRDEBÄRARE

- Det öppna jordbrukslandskapet som erbjuder utblickar ner mot Mellösasjön och Kyrkhöjden. Spår av äldre odlingstradition som röjningsrösen och diken.
- Bebyggelsens struktur och placering i landskapet, till exempel Viks sammanhållna by mitt i åkermarken på en höjd och Ramsbäck på en hylla i kanten av skogsmarken.
- Gårdarnas välhållna äldre bebyggelse som speglar det sena 1800-talets och tidiga 1900-talets verksamhet.
- Ett äldre terränganpassat vägnät i bruk sedan minst medeltid.

ATT TÄNKA PÅ

- Den öppna jordbrukslandskapets karaktär och hävd av marken är viktig för upplevelsen och förståelsen av områdets historia.
- Nybebyggelseska underordnas befintlig bebyggelses struktur och utformning.
- Vägnätets sträckning och övergripande karaktär ska värnas.



Häradskartan från 1897 visar hur bebyggelsen vid Vik och Mellösa kyrkby låg samlad på bytomterna. De röda prickarna är fornlämningar.



Vägen är tydligt terränganpassad och slingrar sig fram genom åkermarken med Vik på höjden i bakgrunden.